	Комунальний заклад «КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ» Дніпропетровської обласної ради СИЛАБУС
Освітній компонент	«**Медсестринство в оториноларингології**»
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І5 Медсестринство
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Вибіркова дисципліна
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	ІІ курс / IV семестр
Кількість кредитів ЄКТС/обсяг	3 кредити ЄКТС/ 90 год 8/36/46
Викладач	Акуліна Л.П.
E-mail	l.akulina@krmedkol.com
Консультації	Згідно з графіком
Анотація до курсу	Освітній компонент «Медсестринство в оториноларингології» є невіддільною частиною професійної підготовки медичних сестер. Програма курсу охоплює вивчення сучасних методів діагностики, лікування та профілактики ЛОР-патологій у дорослих і дітей. Особлива увага приділяється невідкладній допомозі в оториноларингології, а також догляду за пацієнтами у до- та післяопераційному періодах. Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців системних знань і практичних навичок щодо використання сучасних методів діагностики, лікування та профілактики захворювань ЛОР органів. Освітній компонент має професійно- практичну спрямованість для медичного працівника середньої ланки. Опанування курсу сприяє розвитку критичного мислення, вміння аналізувати небезпеки задля збереження свого життя та життя пацієнтів.
Мета та завдання курсу	*Метою* освітнього компоненту є формування у майбутніх медичних сестер поглиблених теоретичних знань та практичних компетентностей**,** необхідних для надання висококваліфікованого медсестринського догляду пацієнтам із захворюваннями вуха, горла та носа. Курс орієнтований на розвиток клінічного мислення, самостійності у прийнятті рішень та інтеграцію доказових медичних практик у щоденну роботу. *Основними завданнями дисципліни* є: Ознайомити здобувачів освіти із сучасними методами діагностики, лікування та профілактики ЛОР патології, навчити алгоритмам надання невідкладної медичної допомоги при травмах та гострих станах в оториноларингології, сформувати навички підготовки пацієнтів до

	оперативних втручань та догляду за ними у післяопераційному періоді, навчити принципам інфекційного контролю та дотримання асептики/антисептики у відділенні стаціонару/ денного стаціонару. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей, заявлених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності І5 «Медсестринство», галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» **Загальні компетентності (ЗК):** ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Здатність до міжособистісної взаємодії. **Спеціальні компетентності (СК):** СК1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. СК6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, задля ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. СК7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовування фармакологічних засобів у професійній діяльності. СК10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення

	догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів. СК14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.
Програмні результати навчання	РН2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності. РН3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН4. Вести медичну документацію відповідно за формами, встановленими нормативно-правовими документами. РН5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. РН6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності. РН8. Вживати заходи, спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта. РН9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. РН10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

	РН11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги. РН14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації. РН18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

Зміст курсу
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. Роб.
1	Вступ. Клінічна анатомія і фізіологія носа та при носових пазух. Хвороби зовнішнього носа, Задоволення потреб пацієнта. Охорона праці в галузі. - Основні етапи розвитку оториноларингології, зв'язок з іншими клінічними дисциплінами. - Охорона праці в галузі. Профілактика інфекційних захворювань, СНІДу. - Травми носа і при носових пазух, сторонні тіла.	2	 3 3 3
2	Хвороби порожнини носа та при носових пазух. Носові кровотечі. Задоволення потреб пацієнта. - Доброякісні та злоякісні пухлини носа та при носових пазух. Клінічні прояви, діагностика, принцип лікування. - Риногенні очноямкові та внутрішньочерепні ускладнення.	2	 3 3
3	Клінічна анатомія і фізіологія глотки. Хвороби глотки. Клінічна анатомія і фізіологія гортані та трахеї. Хвороби гортані. Задоволення потреб пацієнта. - Фізіологія лімфо аденоїдного глоткового кільця Пирогова. Будова мигдалика. - Доброякісні та злоякісні пухлини глотки. Клініка, діагностика, лікування. - Гострі вторинні тонзиліти. Дифтерія, організаційні заходи в разі підозри на дифтерію. - Доброякісні і злоякісні пухлини гортані. Клінічні прояви, діагностика та лікування. - Інфекційні гранульоми верхніх дихальних шляхів. Склерома. Клінічні прояви, діагностика та лікування. - Сторонні тіла гортані, трахеї, бронхів.	2	 3 3 3 3 3 3
4	Клінічна анатомія і фізіологія вуха. хвороби зовнішнього вуха. Хвороби середнього вуха. Задоволення потреб пацієнта.	2	

	- Клінічні ознаки хвороби внутрішнього вуха. методи дослідження вестибулярного аналізатора. - Отогенні внутрішньочерепні ускладнення. - Сенсоневральна приглухуватість. Отосклероз. Хвороба Меньєра. -Слухопротезування.		3 3 3 4
	Разом	8	46

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Година
1.	Методи обстеження ЛОР органів. Задоволення потреб пацієнта.	4
2.	Хвороби зовнішнього носа, носові кровотечі. Задоволення потреб пацієнта. Догляд при хворобах порожнини носа та при носових пазух. Задоволення потреб пацієнта	4
3.	Догляд при гострих захворюваннях глотки. Задоволення потреб пацієнта. Догляд при хронічному тонзиліті, гіпертрофії мигдаликів, ускладнення. Задоволення потреб пацієнта	4
4.	Догляд при хворобах гортані. Задоволення потреб пацієнта.	4
5.	Догляд при хворобах зовнішнього вуха. Задоволення потреб пацієнта.	4
6.	Догляд при хворобах середнього вуха. Задоволення потреб пацієнта.	4
7.	Догляд при негнійних хворобах вуха, ото генних, внутрішньочерепних ускладненнях. Задоволення потреб пацієнта.	4
8.	Травми ЛОР органів.	4
9.	Підсумковий замір практичних навичок	4
	Разом	36

Пререквізити	«Основи медсестринства», «Анатомія з основами фізіології людини», «Фармакологія та медична рецептура».
Кореквізити	Медсестринство в клінічних дисциплінах
Постреквізити	«Екстрена та невідкладна медична допомога в клінічних дисциплінах», «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій»
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, дослідницькі та інтерактивні методи навчання. Теоретична підготовка передбачає проблемні лекції, пояснення, бесіди, мультимедійний та відео супровід, участь у тренінгах з тактичної медицини. Самостійна робота передбачає опрацювання сучасних інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і професійно-орієнтованих завдань, підготовку схем, таблиць та навчальних повідомлень.
Методи контролю	Усне та письмове опитування; тестовий контроль, демонстрація практичних навичок, презентація та захист симуляційного кейса за чек-листом, розв’язання ситуаційних та клініко - ситуаційних завдань, робота малими групами,

	контроль виконання самостійної роботи, самооцінювання та взаємооцінювання.
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану

Перелік практичних навичок та умінь

1. Користування лобовим рефлектором.
2. Огляд зовнішнього носа.
3. Пальпація носа і приносових ділянок.
4. Огляд присінка порожнини носа.
5. Проведення передньої риноскопії; ознайомлення з методом задньої риноскопії.
6. Проведення дослідження дихальної функції.
7. Проведення дослідження нюхової функції за допомогою набору ароматних речовин.
8. Накручування вати на зонд та взяття мазка зі слизової оболонки носа.
9. Видалення сторонніх тіл з порожнини носа (техніка,фантом).
10. Виготовлення та накладання пращоподібної пов'язки на ніс.
11. Підготовка матеріального оснащення для передньої та задньої тампонади (приготувати турунду, носоглоткові тампони та ін.).
12. Проведення передньої тампонади (на фантомі).
13. Пальпація і перкусія приносових пазух.
14. Діафаноскопія (техніка).
15. Туалет порожнини носа (при різних станах).
16. Введення лікарських речовин у ніс: закапування крапель, введення мазі, інсуфляція в ніс медикаментозних засобів, змащування слизової оболонки носа.
17. Накладання зігрівального компресу на ніс та ділянку верхньощелепної пазухи.
18. Ознайомлення з пункцією верхньощелепної пазухи (техніка).
19. Ознайомлення з рентгенологічним обстеженням приносових пазух(рентгенограми).
20. Пальпація шиї та підщелепних лімфатичних вузлів.
21. Огляд порожнини рота.
22. Проведення середньої фарингоскопії.
23. Взяття мазка зі слизової оболонки глотки на дифтерію.
24. Змащування піднебінних мигдаликів і задньої стінки глотки.
25. Накладання зігрівального компресу на підщелепну ділянку, шию.
26. Приготування розчинів для полоскання глотки та інгаляцій.
27. Промивання лакун піднебінних мигдаликів (техніка, фантом).
28. Розтин паратонзилярного абсцесу (техніка, матеріальне оснащення).
29. Ознайомлення з методами прямої і непрямої ларингоскопії.
30. Зовнішній огляд та пальпація шиї, лімфатичних вузлів,гортані.
31. Накладання зігрівального компресу на ділянку гортані.
32. Підготовка трахеостомічного набору медичних інструментів.
33. Догляд за хворими після трахеостомії (фантом).
34.Туалет та заміна внутрішньої трахеостомічноїтрубки. Перев’язування хворих після трахеостомії (фантом).
35. Ведення лікарських засобів у гортань (демонстрація на фантомі змащування слизової оболонки гортані, вливання в гортань лікарських речовин, вдування порошкоподібних речовин, пульверизація гортані, інгаляції).
36. Уведення носостравохідної трубки (фантом).
37. Методи видалення сторонніх тіл з гортані.
38. Огляд та пальпація ділянки зовнішнього вуха.
39. Визначення стану лімфатичних вузлів, соскоподібного відростка.
40. Отоскопія.
41. Проведення туалету зовнішнього вуха (сухий та вологий способи).

42. Дослідження слуху шепітним і голосовим мовленням, за допомогою камертонів (досліди Вебера, Рінне).
43. Взяття мазка із зовнішнього слухового ходу.
44. Ведення лікувальних засобів у зовнішній слуховий хід (закапування крапель, введення турунд з мазями, вдування порошкоподібних ліків).
45. Видалення сірчаних пробок із зовнішнього слухового ходу методом вимивання.
46. Видалення сторонніх тіл з зовнішнього вуха (техніка, фантом).
47. Проведення вестибулярних проб (пальце-носова та вказівна проба, проба Ромберга, проба витягнутих рук, обертова проба).
48. Накладання зігрівального компресу на ділянку вуха і накладання вушних пов'язок (великої і малої).
49. Продування слухових труб за методом Політцера.
50. Пневмомасаж барабанної перетинки лійкою Зіглє.
51. Підготовка хворого до спинномозкової пункції.
52. Догляд після спинномозкової пункції.
53. Набір інструментів для спинномозкової пункції.
54. Допомога лікареві під час проведення спинномозкової пункції.
55. Підготовка хворих до операцій на вусі, післяопераційний догляд.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Участь медичну сестру в профілактиці та лікуванні хвороб ЛОР-органів, наданні невідкладної допомоги, догляді за хворими. Робота у ЛОР-кабінеті та стаціонарі.
2. Дотримання правил охорони праці. Знищення і знезараження предметів, забруднених кров'ю, екскретами хворих. Складання плану заходів профілактики інфекційних хвороб, поширення ВІЛ-інфекції , гепатиту С.
3. Охорона праці медичну сестру на робочому місці (кабінеті,стаціонарі).
4. Клінічна анатомія та фізіологія носа і приносових пазух.
5. Опіки, відмороження носа. Лікування та догляд.
6. Фурункул носа. Клінічні симптоми, методи лікування, догляд.
7. Гострі риніти у віковому аспекті. Лікування, догляд, профілактика.
8. Хронічні риніти. Види, клінічні прояви, принцип лікування, догляд.
9. Носова кровотеча. Причини, засоби спинення кровотечі, догляд.
10. Види сторонніх тіл порожнини носа. Принципи їх видалення.
11. Причини гострих і хронічних захворювань приносових пазух. Клінічні симптоми. Особливості у дітей. Методи лікування та догляду.
12. Підготовка хворих до операцій на носі и приносових пазухах. Допомога лікареві, післяопераційний догляд за хворим.
13. Клінічна анатомія і фізіологія глотки. Роль лімфаденоїдного кільця Пирогова.
14. Аденоїди. Аденоїдит. Клінічні симптоми, методи лікування та догляду за хворими, профілактика. Вплив аденоїдів на прилеглі органи і розвиток дитячого організму.
15. Підготовка хворого до аденотомії. Допомога медичного працівника при аденотомії у дітей. Догляд за хворими після операції.
16. Гострі первинні ангіни. Причини, класифікація, клінічні симптоми лікування догляд.
17. Ускладнення гострих первинних ангін. Види, клінічні симптоми. принцип лікування.
18. Вторинні ангіни: причини, клінічні симптоми, принцип лікування.
19. Дифтерія глотки. Ознаки дифтерійного нальоту. Взяття мазка на дифтерію (організаційні заходи в осередку).
20. Хронічний тонзиліт. Причини, форми, методи лікування та догляду.
21. Підготовка хворого до операції тонзилектомії. Післяопераційний догляд.
22. Сторонні тіла глотки. Методи видалення.
23. Клінічна анатомія та фізіологія гортані і трахеї.
24. Гострий ларингіт. Клінічні симптоми, лікування, догляд.
25. Гострий стенозувальний ларинготрахеобронхіт у дітей. Особливості перебігу, методи

лікування та догляду.
26. Дифтерія гортані, клінічні ознаки, особливість приступу, принцип лікування.
27. Стеноз гортані. Причини, ступені тяжкості, клінічні симптоми, засоби терапевтичного лікування, догляд.
28. Набір медичного інструментарію для трахеотомії. Догляд за хворими з трахеостомою.
29. Методи видалення сторонніх тіл з гортані, трахеї, бронхів.
30. Клінічна анатомія та фізіологія вуха (зовнішнього, середнього та внутрішнього).
31. Механічні, термічні, хімічні травми зовнішнього вуха.
32. Фурункул зовнішнього вуха. Причини, клінічні симптоми, лікування, догляд.
33. Дифузний зовнішній отит. Причини. клінічні прояви, принцип лікування, догляд.
34. Сірчана пробка. Особливості видалення.
35. Сторонні тіла зовнішнього вуха, їх різновиди, особливості видалення.
36. Гостре та хронічне запалення середнього вуха. Причини, лікування, догляд.
37. Особливості гострого отиту в дітей грудного віку.
38. Підготовка хворого до операцій на вусі, післяопераційний догляд за хворим.
39. Хвороби внутрішнього вуха (лабіринтит, отосклероз, хвороба Меньєра, нейросенсорна туговухість).
40. Отогенні внутрішньочерепні ускладнення.

Політика курсу

Опанування освітнього компонента «Медсестринство в оториноларингології» передбачає активну участь в освітньому процесі. Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати лекційні та практичні заняття в повному обсязі. Під час виконання письмових контрольних робіт, підсумкових робіт, тестування, користування зовнішніми джерелами заборонено. Роботи здобувачів освіти повинні бути результатом самостійних, їх власних досліджень чи міркувань. Явні ознаки академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування. Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві та професійній етиці і деонтології.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Медсестринство в оториноларингології» за ОПП «Сестринська справа» освітньо – професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність використання протоколів надання долікарської медичної допомоги у критичних станах, володіння компетентностями сформованими на суміжних дисциплінах і вміння застосовувати в критичних ситуаціях, дотримання правил етики та деонтології.

Порядок відпрацювання пропущених занять,повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених занять та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою.

«5» (відмінно) – повні, системні знання; вільне володіння термінологією; самостійне виконання практичних завдань згідно з протоколом та аналіз результатів.

«4» (добре) – достатні знання; правильне виконання практичних завдань згідно з протоколом; окремі несуттєві неточності, які здобувач може виправити.

«3» (задовільно)– базові знання; виконання практичних завдань згідно з протоколом із частковою допомогою викладача; наявність окремих суттєвих помилок.
«2» (незадовільно)– фрагментарні знання; труднощі виконання практичних завдань згідно з протоколом; суттєві помилки під час виконання практичних завдань; мінімальні результатинавчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Інформаційні ресурси

1. Хвороби вуха, горла , носа: підручник./ Ю.В. Мітін. – 2-е вид.,— К.: ВСВ «Медицина», 2015. — 192 с. + 32с вклейки.

2. Посібник для практичних занять з оториноларингології для викладання за кредитно-модульною системою. Ю.В. Мітін, О.М. Науменко та інші. - 2-е вид., — К.: Медицина, 2024. — 135 с.

3. Гострий та хронічний ларингіт/ Д.І. Заболотний,А.А. Лайко,В.В. Синяченко, А.Л. Косаковський (та ін.) Навчально-методичний посібник.-К.: Логос.2015.-183 с.

4. Алергічний риніт у дітей/ Д.І. Заболотний, А.А. Лайко,О.М. Охотнікова (А.Л. Косаковський…І.А. Косаковська..) Монографія.-К.: Логос. 2016.-316с.

5. Хронічні хвороби середнього вуха. Навч.-метод .посібник/ А.А. Лайко,Д.І. Заболотний, Д.Д. Заболотна, О.М. Борисенко та ін.-К.: Логос.2018-326с.

Джерела інформації рекомендовані студентам:

- https://cloud.nvmk.org.ua/ebook/152
- http://www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського;
- http://www.who.int/ – офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров`я.
- чинні накази МОЗ України, інструктивні документи Департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської області. http://moz.gov.ua; http://old.adm.dp.gov.ua. https://oblrada.dp.gov.ua
- оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій;
- відкриті бази даних;
- аудіо- та відеозаписи.

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії клінічних дисциплін

Протокол № ____ від «____» _____ 2026 р.
Голова ЦК _____ / ____Незнамова В.С.
(підпис) (прізвище, ім'я)